Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0677
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 20 mei 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: Centraal Beheer, gevestigd te Apeldoorn, verder te noemen Centraal Beheer
Datum uitspraak	: 23 juli 2021
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Klacht over de weigering van Centraal Beheer tot het doen van een mededeling over de uitkomst van haar onderzoek naar een door de consument verrichte transactie op zijn spaarrekening. De klager stelt dat hij recht heeft op het verkrijgen van deze informatie. De commissie is van oordeel dat Centraal Beheer op grond van artikel 23 van de Wwft niet gehouden kan worden om over te gaan tot het mededelen van de uitkomst van haar onderzoek. De commissie wijst de vordering af.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van Centraal Beheer; 3) de repliek van de consument.

1.2 De commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar Reglement. De uitspraak heeft daardoor de aard van een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument houdt bij Centraal Beheer een spaarrekening aan.

2.2 Op 29 april 2021 heeft Centraal Beheer de consument per brief onder meer gevraagd naar de herkomst van een overboeking op 2 maart 2021.

2.3 In reactie hierop heeft de consument aangegeven dat hij de gelden heeft verkregen uit de opbrengst van de verkoop van zijn eigen woning. De consument heeft hierbij het bankafschrift met de bijschrijving van de notaris overgelegd.

Centraal Beheer heeft de consument een ontvangstbevestiging gestuurd en daarin staat onder meer het volgende:

*"**We bekijken de informatie die u stuurde***
Natuurlijk gaan we zorgvuldig om met uw informatie. We laten het u weten als we nog extra gegevens nodig hebben. Hoort u niets meer van ons? Dan hebben we voldoende informatie.

Helaas mogen we u niet verder informeren
We begrijpen dat u misschien graag wil weten of we al dan niet een melding doen bij de FIU. Helaas mogen we dat onze klanten nooit laten weten."

De klacht en vordering

2.4 De consument vindt het onterecht dat Centraal Beheer geen terugkoppeling heeft gegeven over de uitkomst van het onderzoek dat ze hebben verricht naar de transactie. De consument stelt dat hij recht heeft om te weten of Centraal Beheer een melding van een ongebruikelijke transactie bij de Financial Intelligence Unit (FIU) heeft ingediend en vordert dat Centraal Beheer gedwongen wordt om deze informatie met hem te delen. Daarnaast stelt de consument dat de dienstverlening van Centraal Beheer te wensen over heeft gelaten en zij geen compassie heeft vertoond met zijn situatie.

Het verweer

2.5 Centraal Beheer heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 Dit geschil draait om de vraag of Centraal Beheer aan de consument dient mede te delen wat de uitkomst is van haar onderzoek naar de door de consument op 2 maart 2021 verrichte transactie. Het is niet in geschil dat Centraal Beheer bevoegd en zelfs wettelijk verplicht is om transactiemonitoring uit te voeren en indien nodig financiële transacties te melden aan de FIU.

Beoordelingskader

3.2 Op grond van de 'Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme' (Wwft) heeft Centraal Beheer een controletaak opgelegd gekregen om witwassen en het financieren van terrorisme tegen te gaan. Centraal Beheer dient als bank transactiemonitoring uit te voeren op financiële transacties van haar klanten en, indien nodig 'ongebruikelijke' financiële transacties te melden aan de FIU.

Een transactie is ongebruikelijk indien één of meer vastgestelde en geautomatiseerde toets- en controlecriteria bij een transactie worden geraakt. De transactie van de consument van 2 maart 2021 heeft een van de toetscriteria geraakt en Centraal Beheer heeft de consument verzocht om de herkomst van de middelen toe te lichten. De consument heeft aan dit verzoek voldaan en Centraal Beheer heeft de aangeleverde informatie onderzocht. Centraal Beheer heeft de uitkomst van het onderzoek niet met de consument gedeeld. De consument heeft gevorderd dat Centraal Beheer de uitkomst van haar onderzoek naar de herkomst van de gelden met hem deelt. Centraal Beheer heeft zich verweerd door te stellen dat zij op grond van een wettelijk voorschrift niet gerechtigd is om deze informatie aan de consument te verstrekken.

3.3 Centraal Beheer heeft toegelicht dat zij op grond van artikel 23 van de Wwft verplicht is tot geheimhouding met betrekking tot de door haar uit te voeren onderzoeken en de eventuele melding aan de FIU. Centraal Beheer heeft verder uiteengezet volledig te werken volgens de Leidraad Wwft en Sw opgesteld door De Nederlandse Bank. Verder heeft Centraal Beheer betwist dat zij zich onredelijk tegenover de consument heeft gedragen en heeft aangegeven begrip te hebben voor de frustratie van de consument, maar gebonden te zijn aan de op haar van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

3.4 In reactie hierop heeft de consument aangevoerd deze wet- en regelgeving onbegrijpelijk te vinden en aangegeven van Centraal Beheer te verlangen bij de politiek en/ of De Nederlandse Bank kenbaar te maken dat deze verplichting zo niet bedoeld kan zijn om een aanpassing in de wet- en regelgeving te bewerkstelligen.

3.5 De commissie is van oordeel dat Centraal Beheer op grond van artikel 23 van de Wwft niet gehouden kan worden om over te gaan tot het mededelen van de uitkomst van haar onderzoek. Dit is het zogenoemde tipping off-verbod wat ook inhoudt dat Centraal Beheer geen mededeling mag doen over de uitkomst van het onderzoek naar een mogelijk ‘ongebruikelijke’ transactie. De commissie oordeelt niet over de stelling van de consument dat hij zich niet kan vinden in de inhoud van artikel 23 van de Wwft. Deze klachtprocedure omvat slechts het juridische geschil tussen de consument en Centraal Beheer en de commissie doet geen uitspraak over het algemene beleid van de (Nederlandse) bevoegde autoriteiten.

3.6 Met betrekking tot de klacht van de consument over de communicatie van Centraal Beheer overweegt de commissie als volgt. Uit de stukken van de interne klachtprocedure en het verweerschrift blijkt dat Centraal Beheer kennis heeft genomen van de opmerkingen van de consument en heeft aangegeven deze te zullen gebruiken om haar dienstverlening te verbeteren.

Zo heeft Centraal Beheer toegelicht dat zij in de toekomst bij een onderzoek naar de herkomst van de financiële middelen een afsluitende bevestiging aan haar klant zal toesturen. Centraal Beheer kan echter niet worden verplicht tot het verstrekken van de uitkomst van haar onderzoek.

3.7 De commissie heeft begrip voor de frustratie van consument over de onderhavige regelgeving, maar is van oordeel dat Centaal Beheer in deze zaak niet anders kon handelen dan zij heeft gedaan. De commissie wijst de vordering van de consument daarom af.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Wet ter voorkoming van witwassen financieren van terrorisme

Artikel 15

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden, zo nodig per daarbij te onderscheiden categorieën transacties, indicatoren vastgesteld aan de hand waarvan wordt beoordeeld of een transactie wordt aangemerkt als een ongebruikelijke transactie.
2. Indien het spoedeisende belang dat vereist, kunnen bij regeling van Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Justitie gezamenlijk de indicatoren, bedoeld in het eerste lid, worden vastgesteld voor een termijn van ten hoogste zes maanden.

Artikel 16

1. Een instelling meldt een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie onverwijld nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie bekend is geworden, aan de Financiële inlichtingen eenheid.
2. Bij een melding als bedoeld in het eerste lid verstrekt de instelling de volgende gegevens:
    a. de identiteit van de cliënt, de identiteit van de uiteindelijk belanghebbenden, de identiteit van de natuurlijke personen, bedoeld in artikel 3, vierde lid, onderdeel b, en, voor zover mogelijk, de identiteit van degene ten behoeve van wie de transactie wordt uitgevoerd;
    b. de aard en het nummer van het identiteitsbewijs van de cliënt en, voorzover mogelijk, van de overige in onderdeel a bedoelde personen;
    c. de aard, het tijdstip en de plaats van de transactie;
    d. de omvang en de bestemming en herkomst van de gelden, effecten, edele metalen of andere waarden die bij de transactie betrokken zijn;
    e. de omstandigheden op grond waarvan de transactie als ongebruikelijk wordt aangemerkt;
    f. een omschrijving van de desbetreffende zaken van grote waarde bij een transactie boven de € 15 000;
    g. aanvullende, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, gegevens.
3. In afwijking van het tweede lid verstrekt een taxateur als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, onder 24°, de gegevens bedoeld in het tweede lid voor zover zij daarover beschikt, alsmede een beschrijving van de desbetreffende onroerende zaken en rechten waaraan onroerende zaken zijn onderworpen.

4. De meldingsplicht, bedoeld in het eerste lid, is van overeenkomstige toepassing indien:
    a. een cliëntenonderzoek als bedoeld in artikel 3, eerste lid, niet leidt tot het in artikel 5, eerste lid, onderdeel b, bedoelde resultaat of tot de uitvoering van de in artikel 3, dertiende lid, onderdeel a, bedoelde maatregelen, en er tevens indicaties zijn dat de desbetreffende cliënt betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme;
    b. een zakelijke relatie wordt beëindigd ingevolge artikel 5, tweede lid, en er tevens indicaties zijn dat de desbetreffende cliënt betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme.
5. Bij een melding ingevolge het vierde lid verstrekt een instelling naast de gegevens, bedoeld in het tweede lid, een beschrijving van de redenen waarom het vierde lid van toepassing is.

Artikel 22

1. Het is aan een ieder die uit hoofde van de toepassing van deze wet of van krachtens deze wet genomen besluiten enige taak vervult of heeft vervuld verboden van gegevens of inlichtingen, die ingevolge deze wet zijn verstrekt of ontvangen, of van een buitenlandse toezichthoudende instantie zijn ontvangen, verder of anders gebruik te maken of daaraan verder of anders bekendheid te geven dan voor de uitoefening van zijn taak of door deze wet wordt geëist.
2. Een toezichthouder is in afwijking van het eerste lid bevoegd gegevens of inlichtingen, die ingevolge deze wet zijn verstrekt of ontvangen of van een buitenlandse toezichthoudende instantie zijn ontvangen, te verstrekken aan een andere toezichthouder of aan een buitenlandse toezichthoudende instantie, tenzij:
    a. het doel waarvoor de gegevens of inlichtingen zullen worden gebruikt onvoldoende bepaald is;
    b. het beoogde gebruik van de gegevens of inlichtingen niet past in het kader van het toezicht op wetgeving ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;
    c. de verstrekking van de gegevens of inlichtingen zich niet zou verdragen met de Nederlandse wet of de openbare orde;
    d. de geheimhouding van de gegevens of inlichtingen niet in voldoende mate is gewaarborgd;
    e. de verstrekking van de gegevens of inlichtingen redelijkerwijs in strijd is of zou kunnen komen met de belangen die deze wet beoogt te beschermen; of
    f. onvoldoende is gewaarborgd dat de gegevens of inlichtingen niet zullen worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze worden verstrekt.
3. Voor zover de gegevens of inlichtingen, bedoeld in het tweede lid, zijn verkregen van een buitenlandse toezichthoudende instantie, verstrekt een toezichthouder deze niet aan een andere toezichthouder of aan een andere buitenlandse toezichthoudende instantie, tenzij de buitenlandse toezichthoudende instantie waarvan de gegevens of inlichtingen zijn verkregen uitdrukkelijk heeft ingestemd met de verstrekking van de gegevens of inlichtingen en in voorkomend geval heeft ingestemd met het gebruik voor een ander doel dan waarvoor de gegevens of inlichtingen zijn verstrekt.

4. Indien een buitenlandse toezichthoudende instantie aan de toezichthouder die de gegevens of inlichtingen op grond van het tweede of derde lid heeft verstrekt, verzoekt om die gegevens of inlichtingen te mogen gebruiken voor een ander doel dan waarvoor zij zijn verstrekt, willigt de toezichthouder dat verzoek slechts in:

a. indien het beoogde gebruik niet in strijd is met het tweede of derde lid of voorzover die toezichthoudende instantie op een andere wijze dan in deze wet voorzien vanuit Nederland met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke procedures voor dat andere doel de beschikking over die gegevens of inlichtingen zou kunnen verkrijgen; en
b. na overleg met Onze Minister van Veiligheid en Justitie indien het in de aanhef bedoelde verzoek betrekking heeft op een onderzoek naar strafbare feiten.

5. Het eerste lid laat ten aanzien van degene op wie het eerste lid van toepassing is onverlet de toepasselijkheid van de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering .

6. In dit artikel wordt verstaan onder toezichthouder: Onze Minister van Financiën of een persoon aan wie Onze Minister van Financiën bevoegdheden heeft overgedragen op grond van artikel 31, alsmede de toezichthouder, bedoeld in artikel 1 van de Wet toezicht trustkantoren.

Artikel 23

1. Een instelling en de personen die werkzaam zijn voor een instelling zijn, behoudens voor zover uit deze wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit, verplicht tot geheimhouding jegens een ieder van:

a. een melding ingevolge artikel 16 door die instelling;
b. nadere inlichtingen verstrekt ingevolge artikel 17 door die instelling;
c. het gegeven dat een melding of verstrekking aanleiding heeft gegeven tot een onderzoek naar witwassen van geld of financieren van terrorisme of dat het voornemen bestaat een dergelijk onderzoek te verrichten;
d. overleg over de naleving van artikel 16 met betrekking tot een transactie.

2. De instelling die ingevolge artikel 13, onderdeel c, gegevens of inlichtingen verkrijgt, is verplicht tot geheimhouding daarvan.

3. Een ieder die kennis neemt van gegevens waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat ter zake op een instelling de geheimhoudingsplicht, bedoeld in het eerste of tweede lid, rust, is verplicht tot geheimhouding hiervan, behoudens voor zover uit deze wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

4. De in het eerste en derde lid bedoelde geheimhoudingsplicht is niet van toepassing op een mededeling gedaan door een instelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 11°, 12°, 13° en 23°, aan een cliënt met als doel deze te doen afzien van een onwettige handeling.

5. Het eerste lid is niet van toepassing op mededelingen:

1°. van een instelling aan een andere instelling die behoort tot dezelfde groep en is gevestigd in een lidstaat of een derde land;

2°. tussen instellingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 11°, 12°, 13° en 23°, gevestigd in een lidstaat of een derde land, die hun werkzaamheden, al dan niet als werknemer, uitoefenen binnen eenzelfde rechtspersoon of netwerk;

3°. van een instelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 1° tot en met 3°, 5° tot en met 9°, 11° tot en met 13° en 23°, aan een instelling behorende tot dezelfde categorie, voor zover:

a. de mededeling betrekking heeft op een cliënt van beide instellingen en een transactie waarbij beide instellingen betrokken zijn;

b. de andere instelling is gevestigd in een lidstaat of een derde land dat eisen stelt die gelijkwaardig zijn op het gebied van het beroepsgeheim en de bescherming van persoonsgegevens;

c. de mededeling uitsluitend is bedoeld ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

6. Voor de toepassing van het vijfde lid wordt verstaan onder:

1°. groep: een groep, als omschreven in artikel 2, punt 12, van Richtlijn 2002/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende het aanvullende toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsondernemingen in een financieel conglomeraat (PbEG 2002, L 35);

2°. netwerk: de grotere structuur waartoe de persoon behoort en die eigendom, beheer en controle op de naleving van de verplichtingen gezamenlijk deelt;

3°. derde land: een door Onze Minister van Financiën aangewezen staat waar eisen zijn gesteld die gelijkwaardig zijn aan de eisen gesteld bij of krachtens deze wet en waar toezicht wordt uitgeoefend op de naleving van die voorschriften.